

Bulletinen

Årgång 57 Nr 2 2015
Moderna Museets Vänner

Wonderland

Medlemskap och förmåner

Som medlem i

Moderna Museets Vänner får du:

- Fri entré till Moderna Museet i Stockholm och Malmö, Arkitektur- och Designcentrum, Nationalmuseum, Gripsholms Slottssamling, Färgfabriken, Wanås Konst. Samt i Oslo Astrup Fearnley Museet for Moderne Kunst och samtliga av Nasjonalmuseets museer.
- 20 % medlemsrabatt på aktuella utställningskataloger samt 10 % rabatt på konstböcker och allt annat i museets butiker i Stockholm och Malmö.
- 10 % rabatt i Restaurangen förutom på alkohol och juicer. 10 % rabatt på kaffe i Espressobaren. 10 % rabatt hos café Njutbar, Moderna Museet Malmö.
- Vår medlemstidning *Bulletinen* som utkommer med tre nummer per år och dessutom prenumerationserbjudanden på konsttidsskrifter.
- Personliga inbjudningar till vernissager, förhandsvisningar, föredrag, resor, konstkurser och andra arrangemang av MMV och Moderna Museet.
- Tillträde till Tisdagsklubben Moderna Museet Stockholm, vår exklusiva programverksamhet med specialvisningar, föreläsningar med mera.

Medlemsavgifter

Medlemskap i MMV kan lösas i museets entrékassa eller på modernamuseet.se/mmv. När det är dags att förnya ditt medlemskap skickar vi en inbetalningsavi till dig med erbjudande om att förnya medlemskapet. Du kan även förnya ditt medlemskap i museets entrékassa eller på vår webbplats.

1 år: 480 kr/medlem, 700 kr/par, 250 kr/medlem under 30 år

3 år: 1 300 kr/medlem, 1 900 kr/par

Ständigt medlemskap: 9 600 kr/medlem, 14 000 kr/par.

Medlemskap i Moderna Museets Vänner är en uppskattad present och du köper enkelt ditt gåvomedlemskap i entrékassan på Moderna Museet eller på vår webbplats: modernamuseet.se/mmv.

Logga in på Mina sidor

Logga in på modernamuseet.se/mmv för att anmäla dig till event, ändra kontaktpuppgifter, förnya ditt medlemskap m.m. Använd ditt medlems- eller personnummer och ditt lösenord.

Nyhetsbrev

Vi skickar nyhetsbrev via e-post ca två gånger i månaden. Om du vill ha våra nyhetsbrev men inte får dem beror det på att vi inte har din e-postadress eller har en felaktig e-postadress till dig. Uppdatera på Mina sidor eller genom att skicka ett mail till mmv@modernamuseet.se.

Konstkunskap och prenumerationer till vänskapspris!

Konstvärlden

Exklusivt för Moderna Museets Vänner! Teckna en helårsprenumeration på tidningen *Konstvärlden* och få 52 % i rabatt. 8 nr för 199 kr (ord pris 459 kr). Teckna prenumerationen på konstvarlden.se/mmv.

Tidskriften 10 TAL

Konst / Litteratur / Samtidsdebatt
4 nr för 280 kr (ord. pris 360 kr). Beställ på 10tal.se eller ring 08-612 10 49, ange rabattkoden MMV.

Kontakta oss om du har frågor!

mmv@modernamuseet.se alt. 08-5202 3650.
Vårdarna i entrékassan på Moderna Museet hjälper dig gärna också med alla slags medlemsärenden.

Med reservation för att medlemsförmånerna kan ändras.

Vändonation i samlingen

När man ser Birger Simonssons (1883–1938) väna *Gossporträtt* från tidigt 1920-tal är det svårt att ana den centrala roll Simonsson spelat för det modernistiska genombrottet i Sverige. Simonsson utbildade sig bland annat i Köpenhamn och Paris där han studerade för Matisse 1908–10. Han blev snart den talföra och debattlystna ledaren för den grupp konstnärer som 1909 formerade sig under

namnet *De Unga*. De ville föra in något nytt i det svenska konstlivet och deras första utställning på Hallins konsthandel i Stockholm beskrivs ofta som ett modernismens genombrott i Sverige. Idag kommer man kanske mest ihåg de av Simonssons studiekamrater i Paris som tog starkare intryck av Matisse än vad han själv gjorde. Den karismatiska Isaac Grünewald, som snabbt hamnade i konflikt med Simonsson, blev snart den nya konstens talesperson framför andra. Simonsson var en tämligen traditionell ung radikal och hans måleri skulle inte komma att ligga i framkanten av den modernism som ständigt sökte nya sensationer. Under tiden för vår målnings tillkomst målade Simonsson huvudsakligen landskap på sommarna och porträtt under vinterhalvåret. Vintern 1922 var han verksam i Cagnes-sur-Mer på franska rivieran där inspiratören August Renoir bodde fram till sin död. Troligen är vår målning med golvet täckt av hexagonala terrakottaplattor tillkommen där. Samma terrakottagolv och mörka socklar kan vi nämligen hitta i Renoirs gamla kök i det som idag är Musée Renoir. □

Ulf Eriksson

Ulf Eriksson är intendent vid Förmedling på Moderna Museet och redaktör för *Bulletinen*.

Birger Simonsson, *Gossporträtt*, 1922.
Donation 1953 från Moderna Museets Vänner.
Foto: Moderna Museet/Albin Dahlström

Stor donation till Moderna Museet

Anna-Stina Höglund Malmberg och Gunnar Höglund har donerat 47 miljoner kronor till Moderna Museet för inköp av internationell konst. De har dessutom skänkt två målningar av Cy Twombly och Lucio Fontana.

På 1960-talet var Anna-Stina Höglund Malmberg och Gunnar Höglund två unga läkarstuderande med ett gemensamt stort intresse för samtidskonst. De var flitiga besökare på Moderna Museet redan från starten 1958, en trevlig vana som fortsätter än idag. De blev tidigt medlemmar i Moderna Museets Vänner och Anna-Stina var också ordförande i MMV åren 1986–98. Engagemanget för vänföreningen är fortfarande stort och vi har glädjen att ha både Anna-Stina och Gunnar med oss på flera av våra resor och evenemang.

Intresset för samtidskonst ledde till inköp av konst, många gånger på ren känsla, som den gången de träffade en okänd ung man vid namn Andy i hans ateljé The Factory i New York. Andy erbjöd sig att måla Anna-Stinas porträtt. Hon tackade nej. Paret köpte dock andra verk av konstnären. Förvärven blev allt fler genom decennierna och i februari i år såldes delar av samlingen vid Sotheby's auktion i London. På auktionen fanns tio verk ur Anna-Stina Höglund Malmbergs och Gunnar Höglunds samling till salu. Mästerverket i gruppen var ett exemplar av argen-

tinsk-italienske konstnären Lucio Fontanas *Concetto Spaziale, Attese*. Anna-Stina Höglund Malmberg och Gunnar Höglund delar generöst med sig av intäkterna från auktionen genom denna fantastiska donation av 47 miljoner kronor som kommer att komma Moderna Museets publik till glädje genom inköp av ny spännande konst. □

Anna Hegnell

Anna Hegnell är verksamhetsansvarig för Moderna Museets Vänner.

Cy Twombly, *Untitled Balzerna*, 1969.
© Cy Twombly. Foto: Moderna Museet/Albin Dahlström

BONNIER

THE wineagency

- 2 Vändonation i samlingen
Ulf Eriksson
Stor donation till Moderna Museet
Anna Hegnell
- 3 Kära Vänner!
Lena Josefsson
- 4 Den nya samlingshängningen
är klar!
Magnus af Petersens
- 6 Forskning pågår
Öyvind Fahlström
Fredrik Liew
- 7 Ernest Cole
House of Bondage
Anna Tellgren
- 8 The New Human
Joa Ljungberg
- 11 Efter Babel
Daniel Birnbaum & Ann-Sofi Noring
- 15 Foldout
John Peter Nilsson
- 16 I passion och pension
Ulf Eriksson
- 17 Actionpaintingbabysplash!
Joa Ljungberg
- 18 Mina Vänner
Verksamhetsberättelse för
Moderna Museets Vänner 2014
Anna Hegnell
- 20 Tisdagsklubben,
Vernissager & Program
- 23 Vimmel
- 24 Vernissageinbjudan

Bulletinen Årgång 57 Nr 2 2015

Ansvarig utgivare: Lena Josefsson
Redaktör: Ulf Eriksson
Biträdande redaktör: Anna Hegnell
Grafisk form: BankerWessel

Särskilt tack till Moderna Museet/Bildbyrån

För insänt material ansvaras ej
© Respektive upphovsman

Moderna Museets Vänner
Anna Hegnell
Box 163 82, 103 27 Stockholm
Tel 08-5202 3650
Plusgiro: 15 30 65-8
mmv@modernamuseet.se
modernamuseet.se/mmv

ISSN 1402-8875

På omslaget: Yael Bartana,
And Europe will be stunned, 2009.
Donation 2010 från konstnären.
© Yael Bartana

Moderna Museets
Vänner

MODERNA MUSEET

Lena Josefsson, ordförande i Moderna Museets Vänner.
Foto: Moderna Museet/Prallan Allsten

Kära Vänner!

Det har varit febril aktivitet i Moderna Museets salar på Skeppsholmen under våren. Det är museets intendent som har gått igenom samlingen sal för sal och arbetat fram en ny samlingspresentation. Nu är den äntligen klar. Samlingsansvarige Magnus af Petersens ger i Bulletinen en kort introduktion till den nya samlingshängningen.

Den nya samlingspresentationen innehåller också ett par fördjupade inblickar i specifika konstnärers arbeten. En sådan djupdykning görs i Öyvind Fahlströms konstnärskap som är föremål för ett forskningsprojekt vilket kommer att resultera i ett antal olika presentationer av hans verk de närmaste åren. En annan djupdykning ges i presentationen av den sydafrikanske fotografen Ernest Coles fotografier som skildrar apartheidsystemets orättvisor. Om båda dessa projekt kan du läsa i detta nummer.

I den nya samlingshängningen har man också valt att lyfta fram konstnärer verksamma i andra delar av världen än i klassiska konststäder som Paris och New York. Nyförvärv visas som gjorts inom ramen för projektet En större värld. Ett av de verk som tillåts ta större plats är det verk som Moderna Museets Vänner bidrog med förra året, nämligen Georges Adéagbos *La naissance de Stockholm...! / The Birth of Stockholm...!* Verket kan inte bara ses fylla den långa korridoren som löper längs samlingshallarna, det kommer också att vara ett av verken i sommarens stora utställning – *Efter Babel*.

Utställningen *Efter Babel* presenterar konstnärer som på olika sätt arbetar med språk och översättningar, både bokstavligt och sett ur ett vidare perspektiv. Grupputställningen som kommer att fylla den stora tillfälliga utställningssalen i sommar cureras av Daniel Birnbaum och Ann-Sofi Noring som skrivit om processen och tankarna bakom utställningen.

Även på Moderna Museet Malmö sjuder och bubbler det. Under tre veckor i våras förvandlades museet till en enda stor målarduk som både stora och små fick måla och spruta färg på. Golv och väggar täcktes av färg i *Actionpaintingbabysplash!* Malmös Joa Ljungberg ger en minnesbild av denna färgfest. Joa skriver också om sitt stora utställningsprojekt *The New Human* som kommer att fylla Moderna Museet Malmös salar i två etapper under året. Det videobaserade utställningsprojektet försöker utforska vad det innebär att

vara människa i en tid av förändring, framväxande nationalism och teknisk utveckling. På lastkajen i Malmö öppnar också snart en mindre utställning med Katarina Eismann som på världsfredsdagen, 70 år efter andra världskrigets slut, i en installation undersöker möjligheten att bearbeta minnen i en annan tid och på en annan plats. Det är två riktigt angelägna utställningar.

Som ni vet finns det mycket passion på Moderna Museet. En av de starkast brinnande eldsjälarna är utan tvekan museets chefskonservator Lars Byström som nu går i pension. För ganska många år sedan var Lars hemma hos mig och i köket hängde då en målning av Öyvind Fahlström. Lars gick förbi målningen och mumlade något i stil med: "Det där önskar jag att jag aldrig sett". Det var ju inte så att Lars inte gillade målningen. Han tänkte snarare att hur kan man vara så urbotad dum att man har en fin oljemålning hängande i ett kök som ibland fylls av stekos och där ketchup plötsligt kan fara ur flaskan. Numera har jag inte oljemålningar i köket men väl annan typ av tåligare konst. Bulletinen Ulf Eriksson har träffat Lars för ett samtal om tiden på museet.

Konsten är som bekant en sann glädjekälla och det är onekligen en underbar extra krydda att vara medlem i en vänförening där man får träffa en massa fantastiska människor. Två extraordinärt fantastiska människor är Anna-Stina Höglund Malmborg och Gunnar Höglund. Jag har haft förmånen att träffa dem genom MMV där Anna-Stina under många år också var ordförande. Jag lärde känna dem på riktigt i samband med en MMV-resa till Documenta i Kassel 2002. Nu har de gjort en otrolig donation till Moderna Museet som ni kan läsa mer om på sidan härintill. Vad mer kan jag säga än: Tusen tack, ni är underbara!

På tal om resor så har vi nu arrangerat en extra-insatt resa till Venedigbiennalen eftersom den första blev fulltecknad i ett nafs. Det finns fortfarande ett antal platser kvar – först till kvarn!

Som ni märker finns det mycket att se och uppleva för alla vänner på våra två museer framöver. Ser fram emot att se er där i sommar! □

Lena Josefsson

Lena Josefsson är ordförande för Moderna Museets Vänner.

Marcel Duchamp, *Air de Paris*, 1919/1974. Donation 1965/1974 från Moderna Museets Vänner. *...pliant, ...de voyage*, 1917/1963. Donation 1965 från Moderna Museets Vänner. *Fountain*, 1917/1963. Donation 1965 från Moderna Museets Vänner. *La mariée mise à nu par ses célibataires, même*, 1915–1923/1961. Donation 1961 från konstnären och Ulf Linde. *Why not sneeze, Rose Sélavy?*, 1921/1963/1986. Donation 1965 från Moderna Museets Vänner. *LHOQQ*, 1919. Donation 1975 från Ulf Linde. *Pharmacie*, 1914/1963. Donation 1977 från Ulf Linde.

© Succession Marcel Duchamp/BUS 2015.
Foto: Moderna Museet/Albin Dahlström

Den nya samlingshängningen är klar!

Marcel Duchamp, *Étant donné*:
*Maria, la chute d'eau et le gaz
 d'éclairage*, 1947. Donation 1985
 tillägnad Ulf Linde från Tomas Fischer.
Roue de bicyclette, 1913/1960/1976,
 Donation 1961 från Per Olof Ultvedt
 och Ulf Linde. *Objet Dard*, 1951.
 Inköp 1963 med bidrag från Carl-
 Bertel Nathhorst. *Le surréalisme
 même*, 1955.
 © Succession Marcel Duchamp/BUS 2015.
 Foto: Moderna Museet/Albin Dahlström

Under de senaste månaderna har Moderna Museets samling hängts om sal för sal. I den nya presentationen möter vi nyförvärv och klassiker i nya sammanhang. Bland annat har ett nytt Duchamp-rum installerats. Samlingsansvarige Magnus af Petersens berättar om några av nyheterna.

Text av Magnus af Petersens

Sedan ett par månader har våra flitiga besökare kunnat se hur sal efter sal i samlingspresentationen hängs om. Snart installeras också en ny presentation av den tidiga modernismen i den första stora salen som under en tid varit ägnad åt tillfälliga utställningar, som nyligen avslutade med Håkan Rehnberg. Tillfälliga utställningar kan fortfarande äga rum i de salar där vi visar samlingen, men det kommer under de närmaste åren vara koncentrerat till delarna där vi vanligen visar samtidskonst.

Marcel Duchamp räknas ju allmänt som en av de mest inflytelserika och betydelsefulla konstnärerna under hela 1900-talet. Det är därför särskilt roligt att Moderna Museet har en av världens finaste samlingar av hans verk. Tillsammans med Ulf Linde skapade han repliker till sina berömda ready-mades liksom *Det stora glaset* eller *Bruden avklädd av sina ungarlar, till och med...* som detta mytomspunna verk egentligen heter. Nu installeras ett rum där Duchamp presenteras i ett sammanhang med bland annat hans samtida Dada-konstnärer – tätt följt av ett rum helt ägnat åt Duchamp. Men inte nog med det – vi visar också hans *Boîte-en-valise* (vi råkar ju äga två exemplar, precis som vi har två godkända repliker av det

stora glaset!) i ett rum med konceptkonst från 1960-talet och framåt. Det är ett sätt att visa hur Duchamp först gör entré i början av 1900-talet men hur hans konst först omkring 1960-talet förstås som helt central för den riktning som konsten tog efter andra världskriget. Här visas han bredvid verk av konstnärer som debuterade på 1960-talet, som On Kawara och Sturtevant men också med samtida konstnärer som Gabriel Orozco och Emily Jacir.

Nytt är också en sal med lågmälda men laddade verk av Doris Salcedo, Rirkrit Tiravanija, Paul Chan, Runo Lagomarsino och Nina Canell. Det är verk som bland annat bär spår av tid och historia, som solblekta pappersark eller skor som liknar gulnade fotografier där de vilar i nischer bakom hinner av gallblåsa. Vi har också nyligen installerat ett rum med fotografier av Ernest Cole, den sydafrikanske fotografen som under en tid var bosatt i Sverige. Hans fotografier från apartheidregimens Sydafrika är starka vittnesmål som på senare år kommit att uppmärksammas igen. I rummet intill visas målningar av den turkiske konstnären Burhan Doğançay, delvis nya donationer, intill verk av Jacques Villeglé, Tadeusz Kantor, Helen Levitt och François Dufrêne. De var alla dragna till

stadens slitna fasader, fulla av budskap i form av graffiti och affischer. Doğançay flyttade till New York i början av 1960-talet men kom sedan att tillbringa stora delar av sitt liv på resande fot mellan världens städer, ständigt med blicken riktad mot husväggarna och de historier de berättar.

Under slutet av förra året öppnade också rum efter rum med nya presentationer av klassiker ur samlingen: rysk konstruktivism, surrealism och popkonst kan åter ses men i nya konstellationer. Vi gör också vårt bästa för att snabbt kunna visa nyförvärv och donationer. I en sal med heltäckningsmatta och mörka väggar har vi kunnat låta nyförvärvade videoverk avlösa varandra, verk av Phil Collins, Helen Marten, Trisha Baga och John Henderson.

Jag hoppas att den nya samlingspresentationen kommer att inbjuda till många återbesök med möjlighet till djupdykningar i de fantastiska konstverk som tillsammans utgör Moderna Museets samling. □

Magnus af Petersens är intendent för internationell konst och samlingsansvarig på Moderna Museet.

Forskning pågår

Öyvind

Fahlström

Öyvind Fahlström är utan tvekan en av våra genom tiderna mest uppmärksammade konstnärer både i Sverige och utomlands. Intendent Fredrik Liew leder ett forskningsprojekt om Fahlströms konstnärskap som kommer att lämna många spännande avtryck i museet under de närmaste åren.

Text av Fredrik Liew

S om intendent för svensk och nordisk konst på Moderna Museet är det närmast tjänstefel att inte i väldigt hög grad intressera sig för Öyvind Fahlström. Det är okontroversiellt att påstå att Fahlström var en av 1900-talets mest innovativa och mångsidiga konstnärer – i världen. Han drevs av viljan att undersöka ekonomiska, politiska och sociala sammanhang, samt hur mening skapas. Snarare än att utveckla en stil arbetade han med en mängd medier och tekniker: poesi, teater, journalistik, kritik, teckning, måleri, film, tv, happenings, radio, objekt, grafik och installationer. Och vore inte det skäl nog för att ägna särskild uppmärksamhet åt konstnärskapet, så har vi på Moderna Museet dessutom ett större antal av Fahlströms mest betydande verk i vår samling.

Med andra ord är det inte en dag för tidigt att nu ta oss an Öyvind Fahlström i ett särskilt konsthistoriskt forskningsprojekt, där vi studerar och presenterar ett antal utsnitt av konstnärskapet i kapitel över en tidsperiod på tre år. Det innebär såväl närläsningar av enskilda verk som undersökningar av verksgrupper eller kombinationer av olika arbeten. Ett rum i samlingen ägnas helt åt Fahlströmstudier, dessutom kommer nedslag att göras på andra platser i och utanför museet. Efterforskningar och arbeten görs tillsammans med kollegor och institutioner både nära och långt bort. Ett av våra huvudsyften med projektet är att tillgängliggöra nytt material och generera ny kunskap kring Öyvind Fahlströms konstnärskap.

Att vi på detta sätt tar oss an konstnärskapet i mindre kapitel, eller delar, är en medveten strategi och en konsekvens av konstnärskapet självt. Att förmedla en enhetlig bild av Öyvind Fahlströms mångsidighet är inte bara svårt, det går emot dess inre logik. Till och

med enskilda verk av Fahlström består ofta av många element från olika källor som arrangerats på ett sätt som bryter mot etablerade format och sätt att ordna, associera eller paketera. Dessutom är verken oftast så rika på detaljer och information att de till omfattningen i själva verket är små utställningar i sig. Att samla stora mängder sådana verk tillsammans – som i en vanlig retrospektiv utställning – gör det nästan omöjligt att få tid att verkligen studera dem.

Projektets publika del tog sin början den 27 februari i samband med att det var sista helgen för utställningen *9 Evenings: Theatre & Engineering*, som presenterade det legendariska performanceprogrammet med samma namn från New York 1966. Som en av tio konstnärer deltog Öyvind Fahlström med sin föreställning *Kisses Sweeter than Wine*. Med de inbjudna gästerna Sören Bruner (som var producent för utställningen) och Karl Lydén bytte vi denna februarifredag tankar om och diskuterade betydelsen av detta verk.

Dokumentationen av *Kisses Sweeter than Wine* som innan dess funnits tillgänglig har varit fragmentarisk och bristfällig. Men genom Sören Bruner fick vi möjlighet att publicera en dokumentation av verket som konstnären själv gjorde i form av ett radioprogram som sändes i Sveriges Radio bara tre månader efter föreställningen. Materialet försvann efter sändning och har fram till nu antagits vara förlorat. Att vi återfunnit det ger en unik inblick i ett av sextiotalets märkvärdigaste performance-experiment. Konstnären agerar själv berättare i programmet och guidar oss likt en sportkommentator genom hela föreställningen, från det att åskådarna kommer in och sätter sig till den sista ljusbilden i verket. Radioprogrammet finns fortfarande att lyssna till på Moderna Museets webbplats och kom-

Christer Strömholm, Öyvind Fahlström, ca 1960/ca 1990.
© Christer Strömholm

mer med sin blotta närvaro att förskjuta positionerna för Fahlströmforskningen.

På museet presenteras nu också del ett i den serie av små utställningar som vi kommer att visa i samlingen. Den tar sin början i samband med att Öyvind Fahlström flyttar till New York 1961 och gör sitt första större verk i den nya ateljén: *Sitting...* (1962). Presentationen ger också en introduktion till några grundläggande idéer och metoder i konstnärskapet. Här kan vi följa framväxten av de variabla målningar med rörliga delar som Fahlström blivit förknippad med, och i samband med detta kan vi också se en ökande grad av kontakt mellan hans konst och den omgivande världen. Något som kulminerade med det nämnda totalteaterprojektet *Kisses Sweeter than Wine*, ett verk som konstnären själv beskrev på detta sätt: "New York, Kina, Indonesien, havsbotten, rymden, framtidens värld (som den ser ut i en sf-film) vävs samman till en triptyk av diabilder, film och tv-skärmar. Det finns inget facit. Tittaren drar sina slutsatser, eller inte, det väljer han själv."

För alla som har ett intresse för Öyvind Fahlström ber jag er att hålla ett öga på Moderna Museets webbplats för uppdaterad information om projektet. Ni kan se fram emot närläsningar av verk som *Ade-Ledic-Nander* (1955–57), *Dr Schweitzer's last mission* (1964–66), Fahlströms monopolspel, radioprogrammen, *World Bank* (1971), hans arbete med radio och text samt mycket mer. □

Fredrik Liew är intendent med ansvar för museets samling av svensk och nordisk konst.

Ernest Cole House of Bondage

Den sydafrikanske fotografen Ernest Cole bodde i Sverige till och från 1969–75. Han levde då i exil utan möjlighet att återvända till hemlandet. Coles bilder blottlägger det sydafrikanska apartheidsystemets djupa orättvisor. På omvägar hamnade ett sjuttioal av hans fotografier i Moderna Museets samling. Nu visas de i utställningen *House of Bondage*.

Text av Anna Tellgren

Ett av museets pågående projekt är En större värld där vi på olika sätt omprövar verksamheten och granskar historien i ljuset av ny kunskap i en globaliserad värld. Ett led i arbetet är att lyfta fram konstnärer som redan finns i samlingen och som kan öppna upp mot detta vidgade perspektiv på konsten. En av dessa är den sydafrikanske fotografen Ernest Cole som är representerad med ett sjuttioal fotografier i Moderna Museets samling. Anledningen till att museet äger fotografierna är en historia med många bottnar.

Ernest Cole (1940–1990) växte upp i ett bostadsområde utanför Pretoria. Han började fotografera redan i tonåren och arbetade bland annat en kort tid som assistent åt en bildredaktör på bildtidningen *Drum* i Johannesburg. Genom en rad omständigheter lyckades han bli klassificerad som färgad, inte svart, vilket var en avgörande distinktion i det apartheidsystem som rådde i Sydafrika vid denna tid. Det gjorde att han kunde röra sig friare och arbeta som frilansande fotograf med uppdrag för tidningar och tidskrifter. I början av 1960-talet inledde han sitt arbete med att mer systematiskt dokumentera den svarta befolkningens liv i skuggan av landets rasistiska segregation. Förebilden var den franske fotografen Henri Cartier-Bresson och hans bok om människor i Moskva. Det är i denna tradition man kan placera in Ernest Coles produktion. Han finns bland de medvetna fotojournalisterna och i den dokumentära fotografien. Cole ville berätta och han hade ett budskap med sina bilder. Stilmässigt pendlade han mellan att ta närbilder och miljöbilder, men det är sällan människorna i hans berättelser möter oss med blicken – det finns ett visst avstånd – en respekt.

Ernest Cole lyckades lämna Sydafrika 1966 och med sig hade han delar av sitt bildarkiv och sina negativ. Året efter gavs boken *House of Bondage* ut av förlaget Random House, med text av den amerikanske journalisten James Lelyveld. Den är ett skakande vittnesmål över apartheidsystemets konsekvenser. Vi får i sexton kapitel bland annat följa gruvarbetarnas hårda tillvaro, de återkommande passkontrollerna, de långa och tröttsamma resorna, de svarta tjänarna i de vitas hus och gatubarnen. Boken förbjöds omedelbart i Sydafrika och tvingade Cole att leva resten av sitt liv i exil. Han bodde i Europa under några år, en tid var han knuten till bildbyrån Magnum, men han hamnade så småningom i New York och levde där fram till sin död. De sista åren under mycket knappa förhållanden. Hans bilder och negativ hade under åren försvunnit eller sålts.

Från 1969 fram till 1975 vistades han vid flera tillfällen i Sverige. Som statslös hade han sökt om att få tillfälligt pass både i Norge och Sverige. Många engagerade sig i hans ansökan, från domprosten Gunnar Helander i Västerås domkyrka till ordföranden i Fotografiska Museets Vänner, Carl-Adam Nycop. Vid denna tid träffade han också fotografen och filmaren Rune Hassner, som blev en av många vänner som genom åren försökte stödja Cole. Hassner tillhörde gruppen Tio fotografier och blev senare i livet, från 1988 till 1994, den förste chefen för Hasselblad Center i Göteborg. Under våren 1969 reste Cole till Stockholm, Köpenhamn och Oslo. Han skrev på ett avtal för Tiofoto bildbyrå, som representerade honom och sålde hans bilder. Hassner gjorde en intervju med Cole, som kom med i hans programserie *Bilder för miljoner*, vilken sändes i Sveriges Television samma år.

Ernest Cole, *Police and Passes*, *Heirs of Poverty* och *Nightmare Rides*. Från serien *House of Bondage*, 1960–1966.
© Ernest Cole Family Trust

Under större delen av hösten 1970 var Cole i Stockholm igen och framkallade i Tiofotos mörkrum på Drottninggatan 88C. Han var inbjuden att medverka i utställningen *Foto/Film/Bild* som visades 9 oktober till 9 november på Liljevalchs konsthall med anledning av Svenska Fotografers Förbunds 75-årsjubileum. Rune Hassner var utställningskommisarie och katalogredaktör. Delar av utställningen visades sedan under våren 1971 på Göteborgs konsthall.

Moderna Museet tog emot en donation 1971 från Fotografiska Museets Vänner och i den ingick hela utställningen från Liljevalchs på cirka 900 nummer. Detta var grunden till Fotografiska Museet, som fanns som en fristående avdelning vid museet fram till 1998. På Tiofoto fanns även en kollektion av Coles fotografier och kontaktkartor kvar. Den deponerades 1992 i arkivet på Hasselbladstiftelsen i Göteborg och donerades senare, genom Rune Hassners försorg, till stiftelsens samling. Det är bakgrunden till att de enda fotografier som finns kvar efter Ernest Cole finns bevarade i Sverige. □

Anna Tellgren är intendent med ansvar för samlingen av fotografi vid Moderna Museet och är även forskningsledare.

För vidare läsning se boken *Ernest Cole Photographer*, under redaktion av Gunilla Knape, utgiven av Hasselblad Foundation/Steidl 2010.

I samlingen: *Ernest Cole – House of Bondage* pågår på Moderna Museet i Stockholm 17 mars 2015–10 januari 2016.

Curator: Anna Tellgren.

Adrian Paci, *The Column*, 2013.
(stillbild från video)
© Adrian Paci. Courtesy of the artist,
Galerie Peter Kilchmann, Zürich
& kaufmann repetto, Milan

The New Human

Om människans villkor i en tid av förändring handlar det videobaserade utställningsprojektet *The New Human*. I två kapitel genomlyser curator Joa Ljungberg vår samtid. I det första kapitlet, som redan börjat, tas högaktuella frågeställningar upp om migration, utanförskap, extremism och etableringen av nationalistiska och nyfascistiska rörelser i Sverige och Europa.

Text av Joa Ljungberg

Nu har det första kapitlet av Moderna Museet Malmös omfattande och videobaserade genomlysning av människans livsvillkor, *The New Human*, äntligen öppnat. Med underrubriken *You and I in Global Wonderland* fokuserar utställningen på hur vi lever tillsammans som människor i en förändrad värld: Hur ser vi på varandra och hur organiserar, kategoriserar, bemöter och behandlar vi oss själva och varandra? Det första kapitlet lyfter fram erfarenheter av migration, språkliga barriärer och rasistisk diskriminering. Vi erbjuds både samtida inblickar och historiska tillbakablickar i den globala

soppan av religiös fanatism och politisk extremism. Vi möter rädsla, hat och frustration, men också en vardaglig vilshenhet och förundran – och mitt i allting, en innerlig medmänsklighet.

Att låta kapitlet *You and I in Global Wonderland* inleda detta omfattande projekt känns viktigt med tanke på utvecklingen i vår omvärld och i vårt närområde. När Moderna Museet Malmö den 14 mars slog upp dörrarna till utställningen för publiken hade det gått en dryg månad sedan svenska medier publicerade en film tagen av en mobiltelefon som visar hur en ordningsvakt på Malmö centralstation sätter sig på en nioårig pojke, håller för hans mun och pressar hans huvud hårt mot stengolvet. Pojken, visar det sig senare, är ett ensamkommande flyktingbarn som rymt från ett HVB-hem för att leta efter sin storebror. Ytterligare ett par månader tidigare, runt årsskiftet, kunde vi höra om upprepade attacker mot moskéer runt om i landet, och bara några veckor innan öppningen av *You and I in Global Wonderland* dödades två personer i ett terrorattentat i Köpenhamn. Konstnären Lars Vilks hålls sedan dess på hemlig ort. Många judar i Malmö, och på andra håll i Europa, känner idag

Från ovan längst till vänster:

Tomáš Rafa, *Nationalists and citizens protest against Roma people*, 06.07.2013, České Budějovice, Czech Republic, 2013. (stillbild från video)

© Tomáš Rafa. Courtesy of the artist

Yael Bartana, *Inferno*, 2013. (stillbild från video)

© Yael Bartana. Courtesy of Petzel Gallery, New York; Annet Gelink Gallery, Amsterdam, and Sommer Contemporary Art, Tel Aviv

Ferhat Özgür, *Metamorphosis Chat*, 2009. (stillbild från video)

© Ferhat Özgür. Courtesy of the artist

Ovan:

Santiago Mostyn, *Delay*, 2014. Installationsvy *THE NEW HUMAN: You and I in Global Wonderland*, Moderna Museet Malmö 14 mars–18 oktober 2015

© Santiago Mostyn. Courtesy of the artist and SW. Foto: Moderna Museet /Anna Rowland

Ioana Cojocariu, *Body Experience Knowledge...*, 2013. (stillbild från video)

© Ioana Cojocariu. Courtesy of the artist

rädsla för att lämna sina barn på dagis och i skolan. Samma dag som jag skriver denna text har ytterligare en ung man skjutits ihjäl på gatan i Malmö, och bland stadens allra fattigaste EU-migranter är oron stor för vad som ska hända när de tvingas lämna sina lägerplatser i början av april.

Nämnda exempel är bara ett axplock ur en större mängd händelser som tillsammans målar upp bilden av ett samhälle där utanförskap, hat och rädsla har fått fäste. Mot bakgrund av denna samhällsutveckling inbjuder *You and I in Global Wonderland* till reflektion kring hur vi lever tillsammans i en förändrad värld. Verken som visas i utställningen har alla producerats under tidsperioden som inleddes med millennieskiftet, år 2000, och som leder fram till idag. Det är en tidsperiod som i stor utsträckning präglats av terrorattentaten den 11 september 2001 och det efterföljande "kriget mot terrorn". Det är också en period som bevittnat hur många av drömmarna som omgärdade den "arabiska våren" blivit till aska i krig och humanitärt förfall. Israel-Palestina-konflikten tycks befinna sig i ett dödläge och i väst växer rädslan för ett alltmer hotfullt Ryssland. Det extremistiska våldet har ökat, framför allt i fattiga länder, och nationalistiska och nyfascistiska rörelser och partier har etablerat sig starkt över hela Europa.

Moderna Museet Malmö hyser inga illusioner om att utställningen *You and I in Global Wonderland* ska lösa några av dessa världsproblem. Men vi tror att konsten har en förmåga att vidga våra perspektiv, få oss att reflektera över grunderna för våra värderingar och beteenden, och tillåta oss att bli känslomässigt berörda på ett sätt som vardagslivet inte alltid tillåter.

Vi tror också att konsten, genom att involvera vår fantasi, kan få oss att tänka nya tankar och se nya möjligheter. Kanske kan några av dessa nya tankar och möjligheter bidra till en bättre morgondag för oss alla.

I utställningen *You and I in Global Wonderland* visas bland annat Santiago Mostyns video *Delay* (2014) där en svart man rör sig och dansar fram längs gatorna i ett av Stockholms mest välbeställda innerstadsområden. Vid flera tillfällen saktar han in för att på ett oväntat intimt sätt interagera med främmande vita män. Han ställer sig alldeles nära, tittar djupt in i deras ögon och smeker dem lätt med handen över kinden. I en annan video, av konstnären Ferhat Özgür, får vi ta del av ett rörande klädesbyte mellan två turkiska kvinnor i övre medelåldern. Den ena kvinnan har alltid burit huvudduk och traditionella kläder medan hennes granne klär sig modernt och sminkar sig. I takt med att de skrattande och pratandes klär av sig och sätter på sig varandras kläder förändras deras känslor inför sig själva och varandra.

Genom konstnären Tomas Rafas växande videoarkiv *New Nationalisms* får vi möta nationalismen och nyfascismen i vår samtid. Hatiska folkmassor riktar här sin vrede mot olika minoritetsgrupper runt om i Europa: hbtq-personer, icke-vita invandrare, muslimer och judar. Nästan fysiskt påtaglig blir romernas extremt utsatta situation i Centraleuropa: "Zigenare till gaskamrarna! Vi vill ha ett vitt Böhmen [Tjeckien]", skriker en kvinna som deltar i en demonstration mot romer i Duchcov, Tjeckien sommaren 2013. Längre in i utställningen visas konstnären Cao Feis betydligt mer stillsamma installation där kinesiska migrantarbetare berättar om sina drömmar och besvi-

kelser. För en stund kliver de ur sina monotona arbetsmoment för att försiktigt dansa och interagera med rytmerna från produktionskedjan. Resultatet är en sär egen och poetisk koreografi som förvandlar fabrikslokalens långa korridorer till vindlande vägar för fantasins och kreativitetens möjligheter.

Nästa kapitel av *The New Human* öppnar under våren 2016. Fokus kommer då att skifta mot den tekniska utvecklingen och den digitala revolutionens påverkan på vår självbild och verklighetsuppfattning. *Knock, Knock, is Anyone Home?* är underrubriken på detta kapitel som kommer att slunga oss vidare ut i virtuella världar och där vi bland annat får möta människoliknande varelser som tycks ha ingått symbios med avancerad informationsteknologi och multinationell företagskultur. I detta kapitel får vi också bevittna ett slags upplösning av kända kategorier, objekt och material. Språket går inte alltid att koppla till vad vi ser och nya föreningar tycks vara på väg att forma något nytt. Ett tredje kapitel kommer därefter att visas på Moderna Museet i Stockholm under hösten 2016. Gemensamt för projektets olika kapitel är viljan att konstnärligt utforska människans livsvillkor i en förändrad värld, och att väcka tankar och föreställningar om vår eventuella framtid. □

Joa Ljungberg är intendent på Moderna Museet Malmö.

Utställningen *You and I in Global Wonderland* pågår på Moderna Museet Malmö 14 mars–18 oktober 2015.

Utställningen *Knock, Knock, is Anyone Home?* pågår på Moderna Museet Malmö 27 februari–4 september 2016.

Curator: Joa Ljungberg.

hmm hhhhm amm good boy
a b c d

mmm right there ah so good hm oh
e f g h i j

mmor harder mmf ooh ~~oh~~ glupp
k l m n o

unum ~~unng~~ ah yes yes yes mmm oh mm
p q r s t u

uhm so big yaa ulp mmm
v w x y z

now you come on now you now you next next next next
A B C D E F G H

okay you okay you okay you okay you okay you okay you
I J K L M N

come on come on come on come on come on now you
O P Q R S T

Don't be shy don't be shy don't be shy don't be shy don't be shy
U V W X Y

don't be shy
Z

super nice job great job so smart so pretty
1 2 3 4 5

so tight so fragrant so sweet so talented so lucky
6 7 8 9 0

faster oh boy
, .

Till vänster:
Paul Chan, *The Body of Oh Boy*
(*true type font*), 2008.
© Paul Chan, Courtesy of the artist
and Greene Naftali, New York.
Foto: Jason Mandella

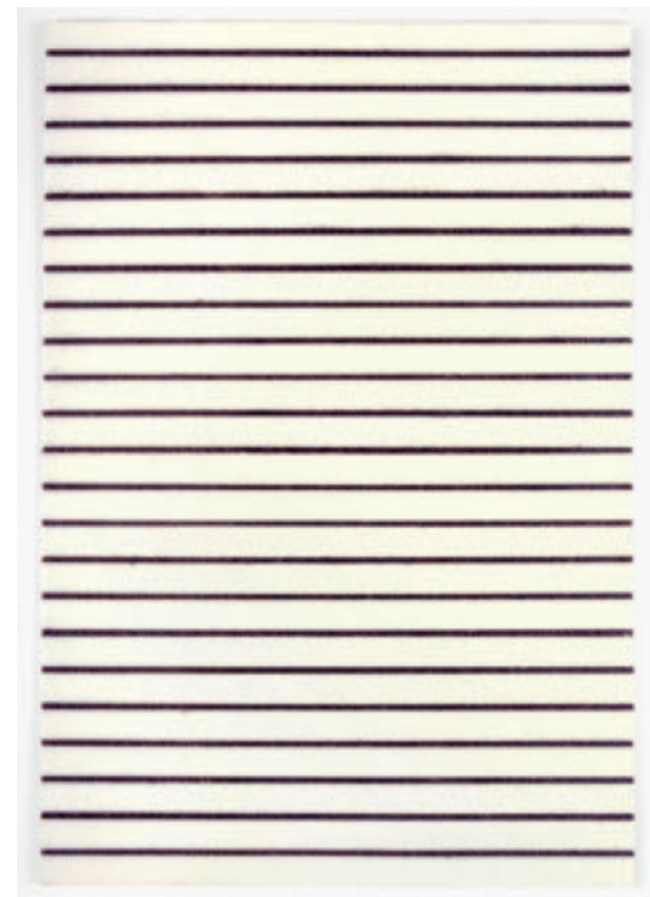
Till höger:
Rivane Neuenschwander,
Edible Alphabet, 2001. (del av verk)
© Rivane Neuenschwander
Private collection/Kunstmuseum Lichtenstein, Vaduz

Efter Babel

I sommarens stora utställning på Moderna Museet i Stockholm möts nio konstnärskap som på olika sätt arbetar med språk och översättningar. Ann-Sofi Noring och Daniel Birnbaum skriver om hur tankarna kring en utställning kan utvecklas från ett mötesbord till ett helt annat.

Text av Daniel Birnbaum
& Ann-Sofi Noring

För drygt två år sedan satt vi i ett utställningsmöte och planerade för framtiden. Runt mötesbordet kunde de deltagande intendenterna tillsammans med oss konstatera att vi i planen hade en intressant blandning av monografiska och tematiska utställningar, projekt med historisk överblick och projekt sprungna direkt ur samtiden i varierande skala. Fler kvinnliga konstnärskap än manliga – ja, men det vägs upp av att den äldre delen av vår samlings historia är dominerad av män. En stor variation av uttrycksätt och val av medium – visst, men vi måste vara observanta för att bibehålla variationen. Svenska konstnärer och konstnärer verksamma i andra länder – jo, men här gäller det att se upp så att vi inte motverkar våra egna syften för konstnärer är självfallet ointresserade av att begränsas till en geografisk tillhörighet. Hur lätt är det inte att presentera till exempel Tala Madani, Gabriel Orozco eller Christodoulos Panayiotou, alla konstnärskap vi visat i stort format på senare tid, som bördiga från ett specifikt land trots att hela deras praktik i huvudsak utspelas på andra platser? Är det inte just i transit, mellan den ena och den andra kulturen som det riktigt spännande uppstår, det som på allvar är betecknande för vår tid? Någon nämnde då Michelangelo Pistolettos serie av bord utskurna i spegelglas efter konturerna av hav som binder samman kulturer och länder. Pistoletto, en av

arte poveras grundare, har sedan 1990-talets mitt arbetat med sin stiftelse Cittadellarte, med syftet att förena konst och liv. Men att ha de sju världshaven som metafor för en utställning – skulle det inte veta alltför mycket mot Pippi Långstrump och hennes fars seglatser i Söderhavet? Pistoletto sjönk snabbt undan i den vidare diskussionen som så småningom kom att utmynna i det vi nu har att berätta:

Efter Babel, sommarens stora tematiska utställning, handlar om de många olika språken i dagens konst. Utställningen utgör under sommaren navet för museet vars samling visas utifrån delvis nya perspektiv och med verk som på flera plan korresponderar med konstnärskapen i den stora salen för tillfälliga utställningar. Genom lager på lager av betydelser kan du som vän och besökare ta dig an museet som en kinesisk ask, en rysk docka eller kanske en lök att skala från och med mitten av juni. Separatutställningarna med Akram Zaatari och Adrián Villar Rojas pågår parallellt och i samspelet visas både kända och mindre kända konstnärskap som Ernest Cole, Rirkrit Tiravanija, Emily Jacir, Doris Salcedo och Shozo Shimamoto i samspel med ikoner som Yves Klein och On Kawara.

Den gemensamma nämnaren för konstnärerna i *Efter Babel* är att de samfällt slår broar mellan skilda språk och kontinenter och öppnar upp för en diskussion om konsten i världen av idag. I askens/dockans/

På nästa uppslag:
Vladimir Tatlin, *Letatlin*, 1932.
En installation från utställningen
Poesin måste göras av alla!
Förändra världen!, 1969.
© Vladimir Tatlin

Etel Adnan, *Sans titre*, 1973.

© Etel Adnan. Foto: Moderna Museet/Albin Dahlström

Haegue Yang, *Feather Dew Point - Blue Orbit*, 2012.

© Haegue Yang. Courtesy the artist and Galerie Chantal Crousel, Paris

lökens mitt står så ett veritabelt babyloniskt torn rest. Det är konstnären Simon Denny (Nya Zeeland/Tyskland) som tillsammans med arkitekten Alessandro Bava (Italien/England) skapat en plattform för högläsning, poesirecitation och samtal. Tornet införlivar tankarna från den legendariska utställningen *Poesin måste göras av alla! Förändra världen!* som visades på Moderna Museet 1969 och på olika vis lyfte fram alternativa livsformer och poesins samhällsodanande potential. I dagens version skrivs och publiceras poesi "on demand" vilket just kommer att ske i sommar.

Runt det babyloniska tornet grupperar sig verk av ytterligare åtta konstnärer:

Paul Chan (Hongkong/USA) är en mångfacetterad konstnär som arbetar med text, film, animation, teckning och måleri. Han intresserar sig för historia och politik, litteratur och filosofi vilket kommer till uttryck i hans textbaserade installation som valts för ändamålet, där ord mångfaldigas och blir till ny mening. Rivane Neuenschwander (Brasilien/Storbritannien) medverkar bl. a. med filmer som utgår från språkliga kortslutningar; i *Sunday (with Serigo N)* hackar en papegoja med sin vassa näbb sönder ett antal frön prydda med skrivtecken och i *Word/World* vandrar myror oupphörligt med korta textremsor på ryggen vars tyngd är större än insektskropparna. Haegue Yang (Sydkorea/Tyskland) använder sig gärna av standardobjekt i ett hushåll, som persienner, fläktar och skoställ och sammanfogar dem i verk där språkliga associationer och ny mening uppstår. Hon växlar mellan stationära och mobila installationer och i utställningen kommer hon att visa bådadera. Av Yael Bartana (Israel/Nederländerna) visar vi ett verk ur samlingen, *And Europe Will Be Stunned*, en stor neonskylt som anspelar på den filmtrilogi som med samma titel

berättar en historia om folkförflyttningar, från Israel till Polen. Etel Adnan (Libanon/Frankrike), poet, filosof och målare finns representerad på museet med en svit abstrakta målningar, små till formatet men starka i färg och utstrålning. De är lika renodlade som hennes poesi som också kommer att vara närvarande i rummet. I diabildsprojektion *Open Your Eyes* växlar Kader Attia (Algeriet/Frankrike) dokumentationer av första världskrigets soldater vars skador på ett såväl fantasirikt som fasansfullt sätt reparerats – en parallell till de afrikanska skulpturer han konstaterat vara lagade med det som funnits tillhands. Delar av Georges Adéagbos (Benin/Tyskland) stora installation *La Naissance de Stockholm...! Stockholm födelse...!*, som nyligen förvärvats av museet med hjälp av Moderna Museets Vänner, kommer att tränga sig in i och sippra ut ur utställningsrummet, vidare in i samlingen där den skapar nya sammanhang och konnotationer. Genom självbiografiska referenser och kulturella översättningar skapar han där ett slags kunskapsarkitektur.

Slutligen, vad hände med de sju haven – 7 Seas? Jo, vi valde att införliva några av Michelangelo Pistolettos spegelbord i *Efter Babel* och hoppas att du som besökare kommer att slå dig ner där i sommar för att också ta del av den mångfacetterade programverksamhet som utspelar sig vid bordet, i tornet och i hela museet. Välkommen! □

Daniel Birnbaum är överintendent på Moderna Museet. Ann-Sofi Noring är vice museichef på Moderna Museet.

Utställningen *Efter Babel* äger rum på Moderna Museet i Stockholm 13 juni–30 augusti 2015.

Curatorer: Daniel Birnbaum och Ann-Sofi Noring.

Katarina Eismann

FOLDOUT

FOLDOUT är berättelsen om en flykt genom Europa under andra världskriget, men det är också en undersökning av möjligheten att bearbeta minnen i en annan tid och på en annan plats. Katarina Eismann ger frågorna form i en installation på Moderna Museet Malmö lastkaj.

Text av John Peter Nilsson

På världsfredsdagen den åttonde maj, 70 år efter andra världskrigets slut, öppnar *FOLDOUT* på Moderna Museet Malmö. Verket är en komplex installation av konstnären Katarina Eismann som bygger på en iscensättning av hennes fars dramatiska flykt från Köpenhamn till Malmö under andra världskriget.

Den större utgångspunkten är berättelser om familjens flykt genom hela Europa under samma krig. Historien återges från olika håll, tar plats och blir synlig i en nutid. Vem är det som minns? Och vems minnen är det egentligen som blivit talande?

Verket kom till i samarbete mellan en konstnär, en musiker, en koreograf, en performancekonstnär och en journalist som under tre månader i en ateljé undersökte möjligheten att bearbeta dessa minnen utifrån en annan tid och plats. Det visades första gången på Uppsala Konstmuseum 2008–09.

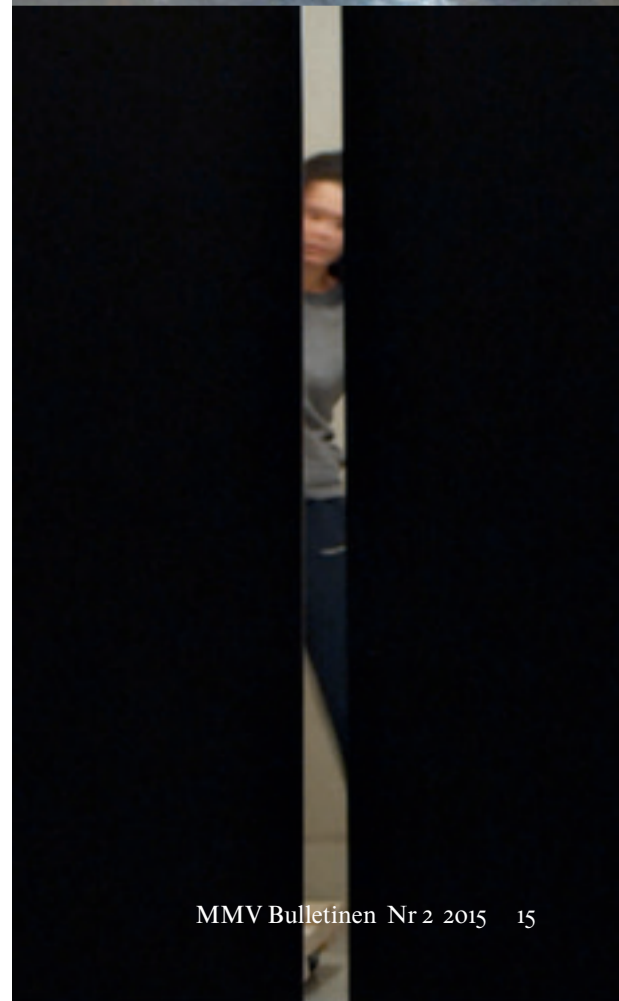
FOLDOUT närmar sig vad det innebär att överta trauman från ett krig, att växa upp i skuggan av tidigare händelser som flykt och exil, och hur följderna av en katastrof kan fortsätta i flera led. *FOLDOUT* undersöker hur den enskilda berättelsen är en del av det kollektiva minnet och vad som sker när berättelsen placeras i en nutid. Nya flyktingströmmar lägger ständigt ytterligare erfarenheter till den gemensamma historien.

I samarbete med Moderna Museet genomförs en serie workshops på temat ”minne” med Katarina Eismann och museets konstpedagog Anna Rowland tillsammans med elever och lärare från gymnasieskolan Nya Malmö Latin. Medverkar gör också journalisten Merete Monberg och koreografen Anna Källblad. □

John Peter Nilsson är museichef för Moderna Museet Malmö.

Utställningen *Katarina Eismann: FOLDOUT* äger rum på Moderna Museet Malmö 8 maj–6 september 2015.

Curator: John Peter Nilsson.

I passion . . .

Få har som Lars Byström värnat om konstens väl och ve på Moderna Museet. Nu går han i pension efter att ha förestått Moderna Museets konservatorsateljé sedan 1982. Bulletinen passade på att ta en pratstund med Lars i ateljén medan han går igenom sina lådor fulla av minnen.

Text av Ulf Eriksson

Att vara chef för konservatorsateljén på Moderna Museet i över trettio år innebär att man har sett det mesta. När jag intervjuar Lars Byström är han fortfarande i ateljén trots att han just gått i pension. Överallt omkring oss står och ligger konst av alla sorter. Ovärderliga Picassomålningar delar bord med nyförvärv av konstnärer som få känner till. Vi slår oss ner vid ett bord för att samtala om åren som gått och om den otroliga utveckling som både museet och konservatorsavdelningen gått igenom sedan Lars började på Moderna Museet 1982.

På några bord bakom oss ligger ett antal föremål av gips instoppade i olika fruktskal som sakta förmultnar. En kollega kommer förbi och rapporterar att ett annat verk av konstnären Adrián Villar Rojas – en sju år gammal tårta – precis är redo att tillsammans med en kurir flyga iväg från Buenos Aires till Stockholm medegetsäte. Ingenting förvånar längre Lars Byström. Han minns själv av de första gångerna han i museets tjänst blev sänd till Schweiz som kurir vid ett utlån av Henri Matisse's *Marockanskt landskap*. Den stora målningen fick åka med Lars i kabinen, så som konst alltid forslades på den tiden. Målningen tog upp en hel rad av säten där den låg nedpackad i sin stora låda. När planet landat stiger passagerarna av, därefter personalen. Ensam kvar står Lars med ett par hundra kilo mästerverk i en låda. Tack för den! Resorna har sedan dess blivit många, liksom äventyren.

När Lars började på Moderna Museet var han ensam anställd som konservator. När han nu lämnar museet har han sex konservatorskollegor att ta avsked från. Då låg Moderna Museet fortfarande inrymt i flottans gamla exercishall som idag inrymmer vår museigranne Arkdes och konservatorsateljén låg i en av byggnaderna utanför själva museet. Jag frågar Lars vilket det första konstverket var som han fick i sina händer och det visar sig att det var ett inlån till sommarutställningen *Marcel Broodthaers 1924–1976*. Verket *Triomphe des Moulés* är ett av konstnärens mest kända, en kastrull fylld långt över kanten med musselskal. Vid ankomsten till Stockholm hade flera av musslorna försökt att rymma ur sitt järnfängelse. Lars fick med gracen hos en stjärnkock och med precisionen hos konstnären själv bygga upp den gamla moulen igen.

Genom åren har verk av alla den moderna konstens ikoner passerat genom Lars ateljé och händer –

Duchamp, Mondrian, Picasso, Warhol och många fler. En del har krävt mer arbete än andra. När Moderna Museet 2004 fick den smått otroliga frågan om man ville ta emot donationen av en svart och vit suprematistisk komposition av Kazimir Malevitj blev det upptakten till både ett gediget konservatorstekniskt och konsthistoriskt forskningsprojekt med världens främsta Malevitjkännare. Stora färgbortfall gjorde att Lars under flera månader metodiskt fick bygga upp de delar av målningen som fallit bort. Jag frågar Lars hur det känns att vara så både fysiskt och mentalt nära ett så historiskt intressant konstverk – att med egen pensel lägga på färg av samma pigment som en gång Malevitj själv målat med. Lars berättar att man får en mycket speciell och nära relation till de verk man arbetar med. Han säger att det därför också känns väldigt tryggt att senare få se dessa verk väl omhändertagna i museet. Och det är inte utan en viss smärta, får jag en känsla av, som han ser dessa verk lämna museet då de lånas ut till utställningar världen över.

Att konstverken på alla sätt skall bli väl omhändertagna är något som Lars verkligen har arbetat för på alla nivåer i museet. Det handlar om allt från temperaturen och luftfuktigheten i museets salar till den infrastruktur som påverkar hur verken hanteras i museet. När den nya musebyggnaden av Rafael Moneo invigdes 1998 hade Lars lagt ner ett stort arbete på att ge huset de absolut bästa förutsättningarna för konsten. Det innefattade allt från den avancerade klimatläggningen till transporthissarnas placering och uppbyggnaden av den cirka 1200 kvadratmeter stora konservatorsateljén med alla de utrymmen och den apparatur som omvårdnaden av samlingen kräver.

Det är ett mycket sofistikerat och väloljat maskineri Lars nu lämnar efter sig när han går i pension. Jag frå-

Lars Byström
Foto: Moderna Museet/Åsa Lundén

gar honom hur han skall hantera abstinensen efter att ha haft några av världens mest preciösa konstverk omkring sig stående på stafflier och liggandes på bord. Lars skrattar till och säger att hans själv undrar hur han skall klara detta men att han nog ofta kommer att återvända till museet som besökare, för att umgås med de konstskatter som blivit en del av hans vardag. Jag frågar om han, som är en av de ytterst få som någonsin får lov att röra vid dessa konstverk, kommer att kunna hålla sig från att ta på sina "gamla vänner" när han möter dem i salarna i framtiden. Men jag vet redan svaret. Denna otroligt stolta yrkesman som alltid har satt konstens bästa före alla andra behov skulle aldrig röra vid ett verk i salarna utanför tjänsten. Men plötsligt blir Lars lite svävande på målet och säger att han nog "tror" att han inte kommer att röra något. Det är nog den mest skandalösa uppgift jag skulle kunna pressa ur denne konstens väktare – han som sett allt genom åren men inget avslöjat. Allt för konstens bästa. Sådan är han, konstens och vår vän Lars Byström. □

Ulf Eriksson är intendent vid Förmedling på Moderna Museet och redaktör för Bulletinen.

och pension

ACTIONPAINTINGBABYSPLASH! var en experimentell blandning av utställning och skapande verkstad. Hela övre plan på Moderna Museet Malmö fylldes med actioninspirerad konst där bebisar, barn och vuxna på olika sätt målade med färger på sig själva och på utställningsväggarna. Bulletinen visar här resultatet!

Under tre riktigt intensiva veckor förvandlade **ACTIONPAINTINGBABYSPLASH!** Moderna Museet Malmö till en plats full av sprutande och rinnande färg, actioninspirerad konst med feministiska undertoner och mängder av färgkladdiga och ansiktsmålade bebisar, barn och vuxna. Isalarna åts det banan, målades, ammades och kröps. En treårig pojke med bar överkropp och färg över hela kroppen dansade en eftermiddag framför Patty Changs video *Fan Dance*, alltmedan en äldre man koncentrerat lyssnade till Niki de Saint Phalles tankar om sina skjutmålningar: "I shot at: DADDY, all men, small men, tall men, BIG MEN, FAT MEN, men, my brother, society, the church, the convent school, my family, my mother, ALL MEN, DADDY, myself, MEN."

I rummet intill kunde museets allra minsta besökare experimentera med ätbara färger gjorda av gurkmeja, rödbeta och växtgrönt, alltmedan äldre barn och vuxna gick loss med färger, diverse verktyg och sina egna kroppar på museets väggar och golv.

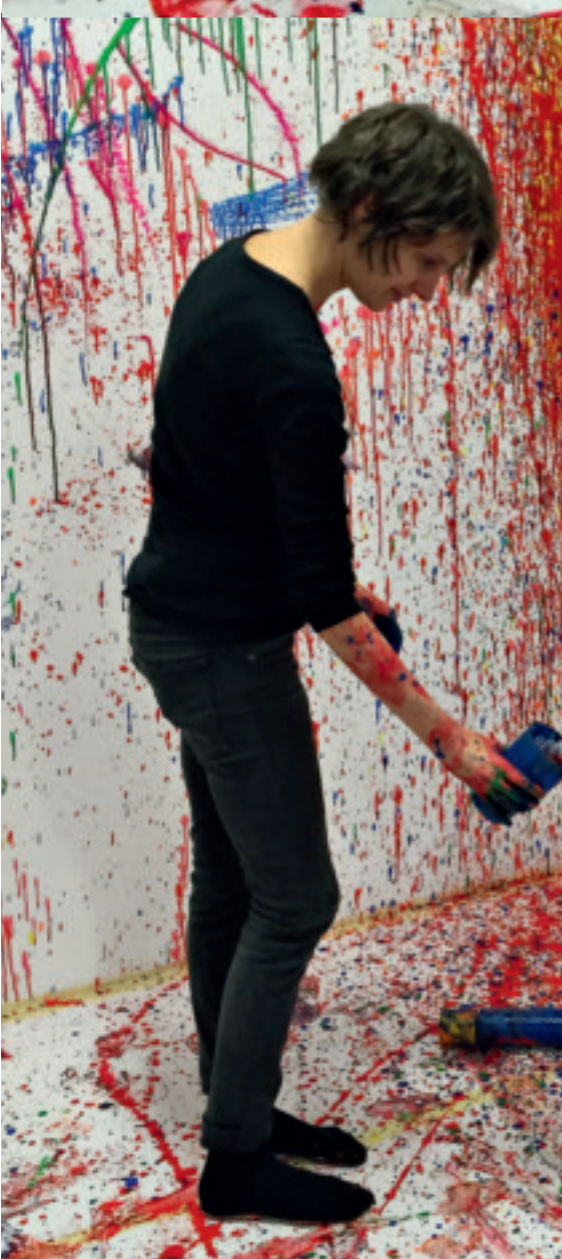
Actionmåleriets fader, Jackson Pollock, var endast indirekt närvarande i detta färgsprakande projekt genom konstnären Lilibeth Cuenca Rasmussens video *Never Mind Pollock*, och i nya galleriet kunde besökare slå sig ned framför Joanna Lombards video *Emotional Mobilization*, inspirerad av konstnärens uppväxt i ett radikalt kollektiv med rötterna i 1960-talets motkultur.

ACTIONPAINTINGBABYSPLASH! blev en stor succé som lockade många nya publikgrupper. Här fanns det uppenbarligen ett sug efter att få ge sig hän med färg och att släppa på tyglarna, men också efter att få göra något speciellt tillsammans med sina barn, och inte minst viktigt: att få gå loss på museets vita väggar! □

Joa Ljungberg

Joa Ljungberg är initiativtagare och co-curator av **ACTIONPAINTINGBABYSPLASH!** tillsammans med Greta Burman, Gisela Fleischer och Anna Rowland.

ACTIONPAINTINGBABYSPLASH!
Foto: Moderna Museet/Anna Rowland

Mina Vänner

Vilket innehållsrikt år vi hade tillsammans 2014!
Varje år när jag skriver verksamhetsberättelsen slås jag
av vilken härlig energi det är i er alla mina Vänner.
2014 var inget undantag, tänker jag nu när jag summerar
allt vi gjorde tillsammans under det gångna året.

Text av Anna Hegnell

Konstinköp och stöd av utställningar

Moderna Museets Vänner donerade två verk, för totalt 1 713 000 kr, till Moderna Museets samling. Tack alla Vänner för att ni gjorde det möjligt!

Moderna Museets Vänner donerade Miriam Bäckströms verk *Smile as if we have already won*, 2012 (933 000 kr). Verket är en över elva meter lång gobe-läng som konstnären låtit väva med utgångspunkt från fotografier.

– Det är en otroligt spännande period den här övergångsperioden som fotografiet befinner sig i. Jag har tidigare trott att det handlade om tekniken och presentationsformen. Men det är mycket mer hur man använder den och vem som använder den och till vad. Nu är den allas spegelbild, säger Miriam Bäckström själv om sitt verk.

Moderna Museets Vänner donerade Georges Adéagbos verk *La naissance de Stockholm...! / The Birth of Stockholm...!* (780 000 kr). Verket består av en enormt omfattande installation i vilken Georges Adéagbo undersöker Stockholm, och även Moderna Museets historia och konstsamling. Genom att finkamma en mängd loppmarknader samlade konstnären på sig det han uppfattade som svenskt och filtrerade det genom

sina ögon. Georges Adéagbo fotograferade också konstverk i Sverige som han sedan lät hantverkare hemma i Benin återskapa i sitt hemlands anda.

Konstnären tycker att den omfattande installationen även kan visas även i utvalda delar. Det gläder oss mycket att delar av verket redan under 2015 visas både i korridoren och kommer att finnas med i sommarens utställning *Efter Babel*. Verket fungerar fint som kommentar till andra verk som visas på Moderna Museet.

Ny grafisk profil

För att öka synlighet och igenkännande skapades en ny grafisk profil med en oval form och en lila färg. Moderna Museet har ett utarbetat identitetsprogram med logotyp och typsnitt. MMVs identitet är ett komplement till detta. Typografin är densamma, komplementet är den ovala formen som ökar märkets synlighet.

Moderna Museets Vänner bildades redan 1953, fem år före Moderna Museet. Den ovala formen är en lek med tanken om vad som kom först. Var det hönan eller ägget? Den associerar också till exempelvis Constantin Brancusis *Le nouveau-né II (Den nyfödde II)* även kallad "Ägget", en av Moderna Museet Vänner mest betydande donationer. Medlemskort, tygväskor

MMV-medlemskort

och trycksaker pryds av den nya identiteten. I samband med den nya grafiska profilen omarbetades även MMVs nyhetsbrev som går ut till alla medlemmars e-postadress. Identitetsprogrammet för MMV formgavs av designbyrån BankerWessel.

Moderna Museets Vänner Edition

Under 2014 föddes två nya editioner skapade exklusivt för Moderna Museets Vänner. Två fantastiska konstnärer har generöst valt att skänka sina bilder till oss. Vi använder överskottet från försäljningen till stöd för Moderna Museet.

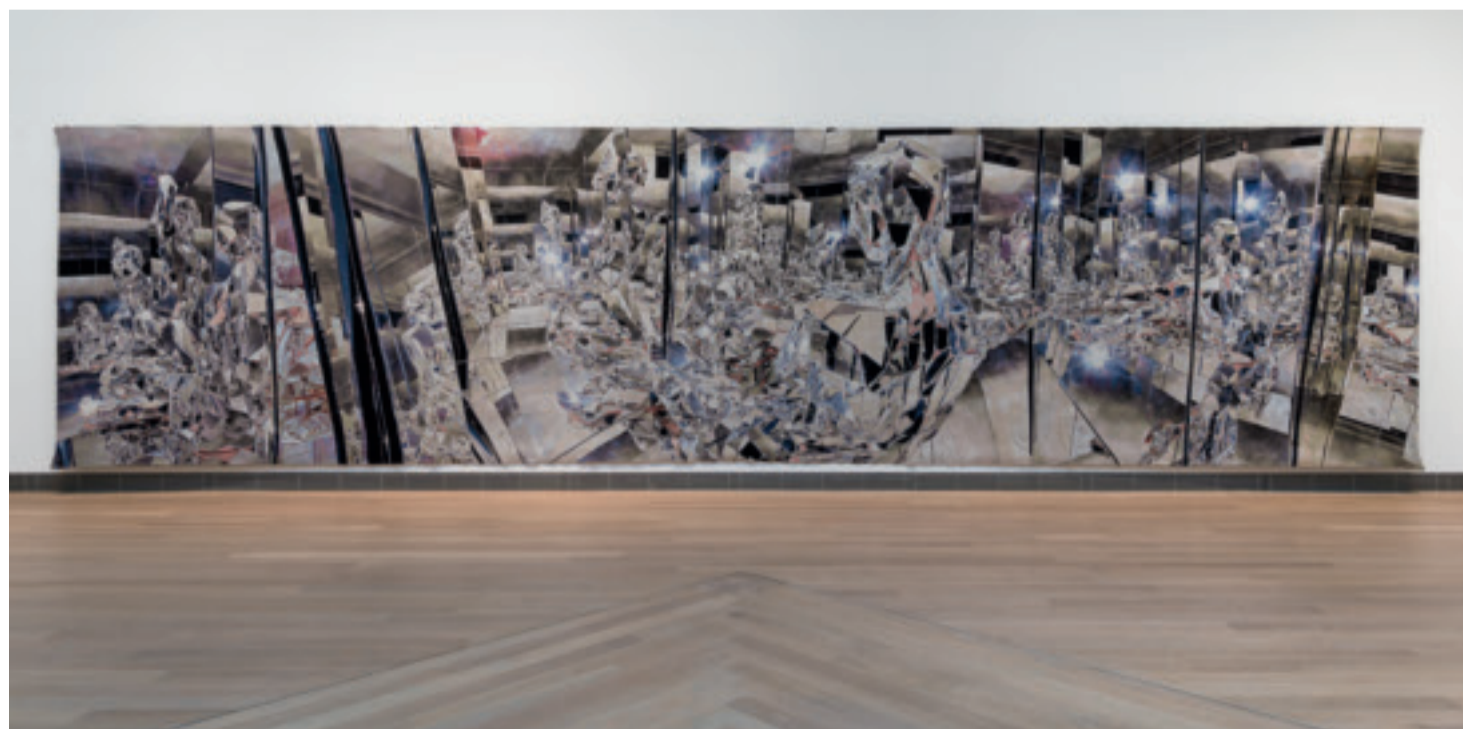
Gabriel Orozco är en av vår tids mest kända konstnärer och har sedan slutet av 1980-talet banat väg för en ny form av konceptkonst. I samband med utställningen *Natural Motion* skapade Gabriel Orozco editionen *Tree Lines* för Moderna Museets Vänner.

– So, *Tree Lines* could in a way be regarded as a self-portrait? frågar vice museichef Ann-Sofi Noring

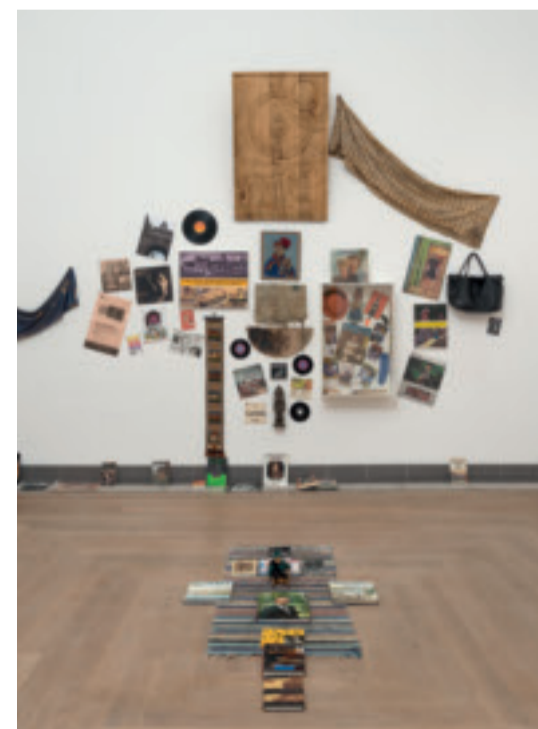
– Ha! Well, *Tree Lines* has all the simplicity and flow I search for, it is the contrary to symmetry on one hand but on the other, symmetry and flow are dependent on each other. In my work, trees have always been important and this is a reason for me to give you this, svarar Gabriel Orozco.

Georges Adéagbo, *"Sacrifice: naissance de Stockholm"...! L'art dans la souffrance*, 2014. Edition 60 plus 12 artist proofs. Pris: 3 000 kr

Georges Adéagbo (f. 1942, Cotonou, Benin) skapar platsspecifika installationer där tidningsklipp, affischer, böcker, vykort, klädesplagg och egna handskrivna texter vävs samman med skulpturer och målningar från Benin till komplexa tredimensionella collage. Vid konstnärens besök på Moderna Museet inför sin utställning blev han mycket förtjust i Robert Rauschenbergs verk *Monogram (Geten)* och det blev viktigt för honom att ta med sin tolkning av verket i

Miriam Bäckström, *Smile as if we have already won*, 2012.
Donation 2013 från Moderna Museets Vänner.
© Miriam Bäckström

Georges Adéagbo, *La Naissance de Stockholm...! / The Birth of Stockholm...!*, 2014. (Del av installationen)
Donation 2014 från Moderna Museets Vänner.
© Georges Adéagbo. Foto: Moderna Museet/Albin Dahlström

Georges Adéagbo signerar sin edition tillsammans med sin assistent Stephan Köhler och MMVs Anna Hegnell.
Foto: Marie Ritzler

sin utställning. Att det var just *Monogram* som skulle vara med på den edition som Georges Adéagbo skapade för Moderna Museets Vänner blev självklart och naturligt.

Tisdagsklubben Moderna Museet Stockholm

Det är ingen hejd på vad vi får vara med om på MMVs eget bildningskalas Tisdagsklubben! Vi träffade Katrine Helmersson som visade sin utställning på Carl Eldhs ateljé, Miriam Bäckström visade sitt verk i utställningen, vi besökte Thielska galleriet, Dansmuseet, Det Nya Museet i Sundbyberg och Nationalmuseet. Dessutom fick vi ta del av Moderna Museets intendents presentationer av inte mindre än tolv utställningar. Vi hade totalt 26 Tisdagsklubbar under året. Det kallar jag kalas! Programansvarig för Tisdagsklubben var Ulf Eriksson, intendent, Moderna Museet.

Vernissager Moderna Museet Stockholm

Moderna Museets allra närmaste vänner, MMV, är de första som får se utställningarna på vernissager exklusivt för oss. Förutom att vi blir initierade i konstnärskap genom curatorernas introduktioner blir vi också upprymda över att träffa alla våra vänner och detta dessutom över ett glas vin. Tredubbel glädje på en och samma kväll! I samband med vernissagerna har vi Moderna Museets restaurang för oss själva i Vännernas timme. Ett bra sätt att börja en bra kväll.

Vernissager under året var Gabriel Orozco *Natural Motion* den 13 feb, *Nils Dardel och den moderna tiden* den 28 maj och *Skulptur efter skulptur: Fritsch, Koons, Ray* den 8 okt. Dessutom var Moderna Museets Vänner inbjudna till sju öppna vernissager.

Vernissager Moderna Museet Malmö

Alla kära vänner i Öresundsregionen kalas på Vännernas timme med förhandsvisning och fördrink exklusivt för Moderna Museets Vänner före varje vernissage. Har ni som inte bor i Öresundsregionen tänkt på att åka till Malmö för att delta i detta? Gör det!

Vernissager under året var *Ett sätt att leva – Svensk fotografi från Christer Strömholm till idag* den 31 jan, *Fredrik Roos stipendium* den 28 mar, *Vassil Simittchiev* den 25 apr, *Vernissage för sommarens utställningar* den 5 jun och *Modernautställningen* den 19 sep.

Resa till Malmö och Wanås Konst

Lördag 17 maj gjorde vi en dagstur till Malmös främsta konstdestinationer. Vi såg Lars Englunds utställning på Malmö Konsthall, Malmö Konsthögskolas årsutställning som visades av rektor Gertrud Sandqvist och avslutade med att museichef John Peter Nilsson tog emot oss på Moderna Museets Malmö och MMVs representant Nils Svensk öppnade en flaska bubbel. Dagen efter åkte vi till Wanås Konst och fick en specialvisning strax före öppningen av 2014 års utställningar.

Magnus af Petersens presenterar för Malin Bergman Crowén, Gabriella Danver, Anna Hegnell, Eva Tygård och Ulla-Karin Warberg.
Foto: Stefan Hegnell

Resa till Londons konstscen, 7–9 nov

Vi reste med ciceron curator Magnus af Petersens och Moderna Museets Vänner Anna Hegnell. Efter sin tid som Chief Curator at Large på Whitechapel Gallery och dessutom samlingsansvarig intendent på Moderna Museet kunde inte Magnus af Petersens ha varit en mer initierad ciceron. Vi såg alla sidor av Londons konstscen med besök på konstinstitutioner och gallerier, i ateljéer och hos konstsamlare. Three swinging days with Friends!

Medlemsmagasin Bulletinen

Bulletinen är MMVs magasin exklusivt för medlemmar. Stort format, generöst med bilder och texter som gör Moderna Museets närmaste vänner till en initierad skara art lovers.

Bulletinen utkom med tre nummer. Redaktör var intendent Ulf Eriksson. Biträdande redaktör var Anna Hegnell. Ansvarig utgivare: Lena Josefsson. Formgivning: BankerWessel.

Volontärer

Under året har ca 20 volontärer varit verksamma i föreningen. Volontärerna arbetar som värdar vid Tisdagsklubbar och vernissager. Under helger är Volontärerna informatörer, inspiratörer och värvare vid medlemsdisken på Moderna Museet. Helt enkelt ovärderliga insatser för Moderna Museets Vänner.

Tack alla kära volontärer!

ÅRSMÖTE Ordinarie årsmöte hölls den 28 maj. Efter årsmötet gav museichef Ann-Sofi Noring en introduktion till Moderna Museets Vänner Edition No 3/2014 Gabriel Orozco *Tree Lines*, 2014. Sedan följde vernissage för utställningen *Nils Dardel och den moderna tiden*.

MEDLEMMAR Vid årets slut hade Moderna Museets Vänner 9 451 medlemmar. Största andelen medlemmar har ett ettårigt medlemskap (83%). 12% av medlemmarna valde treårsmedlemskap och 3% är ständiga medlemmar. Fritt medlemskap åtnjuts av 2%, främst Moderna Museets personal samt volontärer. 53% har enskilt medlemskap och 47% har parmedlemskap. Största andelen medlemmar, 89%, bor i Stockholm. I Öresundsregionen bor 4% och resterande 7% bor i övriga Sverige samt utomlands. Antalet medlemmar under 30 år utgör 13% av medlemmarna.

MEDLEMSAVGIFTER Medlemsavgiften har varit oförändrad sedan september 2007.

MEDARBETARE Anna Hegnell, verksamhetsansvarig. Elina Repfennig och Stina Wernstedt, assistenter på deltid och Nils Svensk, Moderna Museets Vänner representant i Malmö.

STYRELSE Styrelsen har under året utgjorts av följande personer: ordförande Lena Josefsson, vice ordförande Jan Widlund, överintendent Daniel Birnbaum, skattmästare Stefan Dahlbo. Ledamöter var Håkan Engler, Cecilia Hillström, Sigrid Sandström, Patrick Waters och Ikko Yokoyama. På årsmötet den 28 maj avgick Fredrik Arnander och Martin Brandt valdes till ny ledamot. Styrelsen sammanträdde 5 feb, 9 apr, 27 aug och 19 nov.

VALBEREDNING Valberedningen bestod av Magnus Karlsson, Marina Schiptjenko och Ben Loveless. □

Anna Hegnell är verksamhetsansvarig för Moderna Museets Vänner.

Johan Kristiansson och Anna Odell på vernissage *Nils Dardel och den moderna tiden*.
Foto: Hanna Ukura

Gabriel Orozco presenterar sin utställning *Natural Motion*.
Foto: Hanna Ukura

Gabriel Orozco, *Tree Lines*, 2014.
© Gabriel Orozco

Tisdagsklubben, vernissager och program

Bulletinen

Moderna miljöer

Vi på Moderna Museets Vänner saknar fotografen Lars Tunbjörk som hastigt gick bort i april. Jag är lycklig över att jag fick en heldag med Lars Tunbjörk när han fotograferade Daniel Birnbaum för *Bulletinen* då Daniel tillträdde som överintendent på Moderna Museet i november 2010.

Anna Hegnell

Verksamhetsansvarig Moderna Museets Vänner.

Moderna Museet Stockholm

19

MAJ

Årsmöte Moderna Museets Vänner

Se kallelse på nästa sida.

11–13

JUNI

Translate, interwine, transgress!

Välkommen till ett symposium med föreläsningar, föreställningar och workshops i samband med utställningen *Efter Babel*. Medverkar gör bland andra Bojana Cvejic, Cristina Caprioli, Abraham Hurtado, Michael Kliën, Jennifer Lacey och Peggy Phelan. Språk: engelska. Se hela programmet och information om biljettköp på modernamuseet.se. Pris "Translate, Intertwine, Transgress! Pass": Moderna Museets Vänner 50 kr (ord pris 199 kr).

11

JUNI

Vernissage för sommarens stora utställning:

Efter Babel

Efter Babel är en stor grupputställning om de många språken i dagens konst. Den gemensamma nämnaren för de inbjudna konstnärerna är att de samfällt slår broar mellan skilda språk och kontinenter. Curatorer: Daniel Birnbaum och Ann-Sofi Noring. Utställningen visas 13 juni–30 augusti 2015. Se hela vernissageinbjudan på sista sidan.

JULI
–
AUGUSTI

Program:

Efter Babel

Omfattande programverksamhet i samband med utställningen *Efter Babel* med performances och visningar. Se modernamuseet.se för aktuell information.

4

SEPTEMBER

Vernissage:

Francesca Woodman

Öppen vernissage – alla är välkomna! Den amerikanska fotografen Francesca Woodman (1958–1981) skapade under några intensiva år före sin alltför tidiga bortgång en samling fascinerande fotografiska bilder. Curator: Anna Tellgren. Utställningen visas 5 sep–6 dec 2015. Inbjudan kommer i mitten av augusti.

15

SEPTEMBER

Tisdagsklubben drar igång igen!

I mitten av augusti presenteras Tisdagsklubbens program på modernamuseet.se/mmv. Tisdagsklubben är MMVs programverksamhet med föreläsningar och seminarier som äger rum 26 gånger om året. Oftast är vi i Moderna Museets lokaler men ibland besöker vi andra intressanta konsthändelser och platser runtom i Stockholm.

Med reservation för ändringar.

Moderna Museet Malmö

17

MAJ

Resa till öppningen av årets utställning på Wanås Konst

För femte året i rad besöker Moderna Museets Vänner öppningen av årets utställningar på Wanås Konst. Vi får en exklusiv visning av utställningen *Barriärer*. I nyproducerade konstverk som gjorts särskilt för Wanås Konst och en filmsvit presenterar årets utställning *Barriärer* enskilda betraktelser. Konstnärerna knyter an till Wanås som plats genom materialval, samarbeten och historiska referenser. Verken i utställningen omfattar röster som speglar olika trossamfund i Malmö, en kvinnlig härförare, ett storskaligt porträtt av trädstammar och en beslöjad hemlighetsfull skulptur. Flera av deltagarna utforskar figurativ skulptur med utgångspunkt i sin egen kropp och arbetar med performance som del av sitt konstnärskap. Läs mer om årets utställningar på wanas.se.

Igshaan Adams, *I am You*, 2013. From a performance at the Sanlam Art Gallery.

© Igshaan Adams

Preliminärt program:

- 10.00 Avfärd från Moderna Museet Malmö.
(Ca 10.15 Avfärd från Lunds Domkyrka)
- 11.30 Visning av de nya utställningarna i Wanås
- 13.00 Invigningstal
- 14.00 Lunch på Fredholms på Wanås
(Ingår i resans pris)
- 16.00 Avfärd från Wanås
(Ca 17.25 angör bussen Lunds Domkyrka)
- ca 17.40 Åter vid Moderna Museet Malmö

För att boka maila senast den 15 maj till:
mmv@modernamuseet.se.

Ange namn, medlemsnummer samt om du vill bli upplockad vid MM Malmö eller Lunds Domkyrka. Om du kommer med tåg och vill bli upphämtad/avlämnad på Hässleholms tågstation uppger du det.

Allt ovan ingår i resan pris 400 kr/pers och betalar gör du till plusgiro 15 30 65-8. Märk betalningen med "Wanås" och ditt medlemsnummer senast 15 maj.

Kallelse till Årsmöte

Tisdag 19 maj kl 18.30–19.30
Plats: Auditoriet, plan 2,
Moderna Museet, Stockholm

Efter årsmötet bjuder vi på ett glas vin och curator Matilda Olof Ors berättar om konstnären Georges Adéagbo, vars verk *La naissance de Stockholm...! /The Birth of Stockholm...!* donerades av Moderna Museets Vänner 2014. Glöm inte ditt medlemskort, som måste visas för att delta i årsmötet.

Dagordning

1. Årsmötets öppnande
2. Val av ordförande vid stämman
3. Godkännande av dagordning
4. Val av protokollförare
5. Val av protokolljusterare
6. Fråga om stämmans behöriga sammankallande
7. Framläggande av förvaltningsberättelse samt resultat- och balansräkning för år 2014 avseende Moderna Museets Vänner
8. Framläggande av revisorns berättelse för år 2014 för Moderna Museets Vänner
9. Fråga om ansvarsfrihet för styrelsens ledamöter för år 2014 avseende Moderna Museets Vänner
10. Framläggande av förvaltningsberättelse samt resultat- och balansräkning för år 2014 avseende Sigrid Linds testamentsstiftelse
11. Framläggande av revisorns berättelse för år 2014 för Sigrid Linds testamentsstiftelse
12. Fråga om ansvarsfrihet för styrelsens ledamöter för år 2014 avseende Sigrid Linds testamentsstiftelse
13. Fastställande av antalet styrelseledamöter
14. Val av styrelseledamöter
15. Val av två revisorer
16. Val av tre ledamöter till valberedningen
17. Utseende av hedersmedlemmar
18. Fastställande av medlemsavgifter
19. Övriga frågor
20. Årsmötet avslutas

Välkommen!

Styrelsen för Moderna Museets Vänner

Årsredovisning med revisionsberättelse för år 2014 avseende Moderna Museets Vänner samt Sigrid Linds testamentsstiftelse finns att läsa på modernamuseet.se/mmv eller rekommenderas från MMVs kansli 08-5202 3650, mmv@modernamuseet.se

Res med MMV till Venedigbiennalen! Extrainsatt resa 10–13 sept 2015

Ett fåtal platser kvar!

MMVs resa till Venedigbiennalen i slutet av augusti blev fullsatt på ett par dagar! Vi är nu glada att kunna erbjuda en dubbling av resan till Venedigbiennalen för våra medlemmar. Årets Venedigbiennial har curerats av Okwui Enwezor och är den 56:e i ordningen. Som vanligt kan du resa med Moderna Museets Vänner till biennalen, en av världens största konsthändelser.

Ciceroner: Ulf Eriksson, intendent på Moderna Museet och dessutom redaktör för *Bulletinen* samt programansvarig för Tisdagsklubben. Joa Ljungberg, intendent på Moderna Museet Malmö.

Program torsdag 10–söndag 13 september:

Dag 1, torsdag 10 september:

Avresa från Arlanda kl 10.00 och ankomst till Venedig kl 14.45. Transfer till fyrstjärniga centralt belägna Hotel Splendid Venice. Framåt kvällen välkomstdrink med snacks och därefter en gemensam middag på Trattoria Corte Sconta.

Dag 2, fredag 11 september:

Vi delar in oss i två grupper och tar oss till biennalen. Våra ciceroner visar Giardini. Lunch och middag på egen hand.

Dag 3, lördag 12 september:

Vi delar in oss i två grupper och tar oss till biennalen. Våra ciceroner visar Arsenale och ev paviljonger runt om i Venedig. Lunch på egen hand. Kvällen på egen hand men vi bokar bord på en restaurang för en gemensam middag för de som vill (ingår inte i resans pris).

Dag 4, söndag 13 september:

Frukost och utcheckning. Förmiddagen till fritt förfogande. Transfer till flygplatsen. Flyg från Venedig avgår kl 14.10 och är åter i Stockholm kl 18.15.

Pris per person: 14 595 kr

För dubbelrum för enskilt bruk tillkommer 3 595 kr. Anmälningsavgift 4 000 kr/pers (ej återbetalningsbar).

I priset ingår:

- Flyg Arlanda–Venedig t/r
- Transfer Marco Polo-flygplatsen t/r
- Logi i dubbelrum 3 nätter; frukost; välkomstdrink på hotellet
- En middag i Venedig
- Vapareto 72-timmarskort; Biennale Silver Card (Personal Biennale Silver Card 2015; 2 coupons, to convert in 2 free tickets at the box office, to visit the 56th International Art Exhibition during the opening time (May 9th–November, 22nd); discount, where available, on tickets for the performances of the Dance, Music and Theatre Departments; discount, where available, on tickets for screenings open to the public scheduled in the official program of the 72nd Venice Film Festival; 10% discount on purchases at the Biennale Bookshops (except for the 56th International Art Exhibition official catalogue); admission in the Biennale mailing list.)

Vi reserverar oss för pris/program/valutaändringar utanför vår kontroll.

Boka genom vår researrangör

UTG Reseproduktion:

info@utgreseproduktion.se eller
tel 08-522 541 14.

Resan är endast öppen för medlemmar i Moderna Museets Vänner. Antalet platser är begränsade. För resans genomförande erfordras 30 deltagare. Först till kvarn gäller.

Tack för era nomineringar till Skulpturpriset 2015!

Till höger:
Ulf Rollof, pristagare av Moderna Museets Vänner Skulpturpris 1993, visar här ett äldre verk, bland sina allra senaste, för Vännerna på Tisdagsklubben den 24 februari 2015.

Foto: Moderna Museet/Albin Dahlström

Juryn ligger i startgroparna för att gå igenom årets nomineringar som ni medlemmar skickat in. I år består juryn av Daniel Birnbaum, överintendent Moderna Museet; Lars Nilsson, konstnär; Lena Josefsson, ordförande Moderna Museets Vänner; Mårten Castenfors, chef Liljevalchs konsthall, Stockholm konst och Sophie Allgårdh, kritiker och curator. I höst presenteras pristagaren med en egen utställning på Moderna Museet i Stockholm tillsammans med en specialproducerad katalog.

Moderna Museets Vänner delar vartannat år ut ett skulpturpris till en aktiv svensk konstnär. Prissumman på 300 000 kronor gör det till ett av de största konstnärpriserna i Sverige. Det är ni medlemmar som påverkar vem som får priset genom era nomineringar, vinnaren utses sedan av en jury. Läs mer om Skulpturpriset på modernamuseet.se/mmv.

Anna Hegnell

Verksamhetsansvarig Moderna Museets Vänner.

Denna kupong ger medlemmar
i Moderna Museets Vänner

20% rabatt i Butiken

Klipp ut och ta med kupongen.

Gäller t o m sista sep 2015.

Gäller vid ett köptillfälle i Butiken på Moderna
Museet i Stockholm eller Malmö (ej näthandel).
Glöm inte att ta med ditt medlemskort.
Går ej att kombinera med andra rabatter eller rea.

MODERNA MUSEET

Vännernas Vänner

STOCKHOLM

Arkitektur- och designcentrum
Reprogramming the city
18 juni–30 augusti
arkdes.se

Nationalmuseum
100 fantastiska målningar
28 maj–30 augusti 2015
Konstakademien, Fredsgatan 12
nationalmuseum.se

Färgfabriken
Heri Dono
28 mars–28 juni
fargfabriken.se

GRIPSHOLM

Gripsholms Slottssamling
Talande textil
14 maj–6 januari 2016
Gustav III:s teater, Svenska
statens porträttsamling, m.m.
kungahuset.se/kungligaslotten
/gripsholmsslott

WANÅS

Wanås Konst
Barriärer
17 maj–1 november
Barnboken
14 juni–1 november
1 kubikmeter konsthantverk
– Konsthantverkscentrum
c/o Wanås Konst
14 juni–1 november
wanas.se

OSLO

Astrup Faernley Museet
for Moderna Kunst
*Love Story – Verk fra Erling
Kaggas samling*
22 maj–27 september
afmuseet.no

Nasjonalmuseets museer:
Museet for samtidskunst
Nasjonalgalleriet
Nasjonalmuseet – Arkitektur
Kunstindustrimuseet
Läs om alla utställningar på
nasjonalmuseet.no

Heine Onstad Kunstcenter
*15 Mestere – et utvalg fra
samlingen*
t o m augusti
Pop Kunst Design
5 juni–4 oktober
POP ETC.
5 juni–16 augusti
hok.no

10% rabatt hos

Det nya caféet på
Moderna Museet Malmö.
För alla medlemmar i
Moderna Museets Vänner.

WANÅS
KONST

2015

BARRIÄRER – SAMTIDA SYDAFRIKA
Igshaan Adams, Kudzanai Chiurai,
Hannelie Coetzee, Nandipha Mtambo,
Mary Sibande, James Webb

BARNBOKEN
Jenny Granlund & Johanna Koljonen

I KUBIK KONTHANVERK
Konsthantverkscentrum c/o Wanås Konst

Välkomna!

Köp en edition av Wolfgang Tillmans 2015 års Hasselbladspristagare

Vi säger grattis till Wolfgang Tillmans som nyligen
mottog Hasselbladspriset med motiveringen att
han är en av de mest originella och nyskapande
konstnärerna i sin generation som ständigt driver
det fotografiska mediet i nya riktningar. Vi är också
glada att kunna erbjuda dig som är medlem ett
exklusivt verk av Tillmans.

Moderna Museets Vänner's editioner är skapade
speciellt för Moderna Museets Vänner och konstnä-
rerna har generöst valt att skänka sina bilder till oss.

Finns att köpa i museets entrékassa och på moder-
namuseet.se/mmv. Hör gärna av dig till kansliet
om du har frågor. Vi hjälper gärna till med att slå in
en edition om du vill ge bort den som present.

Wolfgang Tillmans, *Process (apple tree)*, 2012.

Edition: 100 plus 35 artist proofs.

Pris: 5 000 kr inkl katalog

Tala Madani, *Shadow*, 2013.

Edition: 60 exemplar.

Pris: 3 500 kr

Gabriel Orozco, *Tree Lines*, 2014.

Edition: 99 exemplar plus 20 artist proofs.

Pris: 4 000 kr

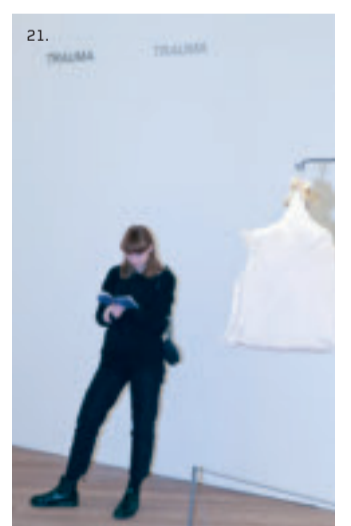
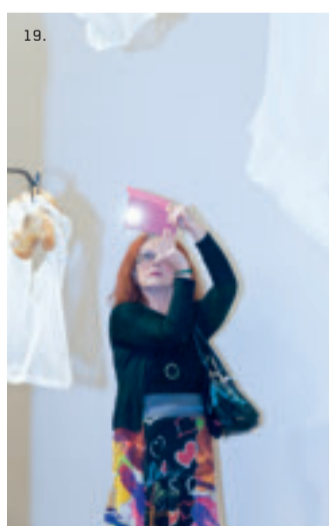
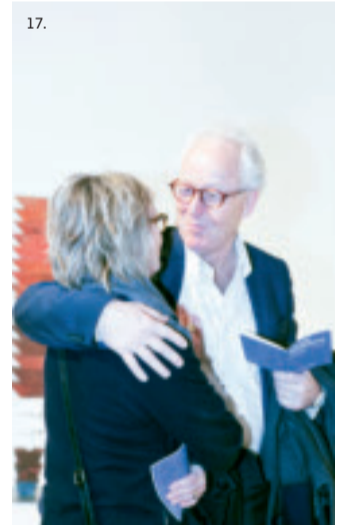
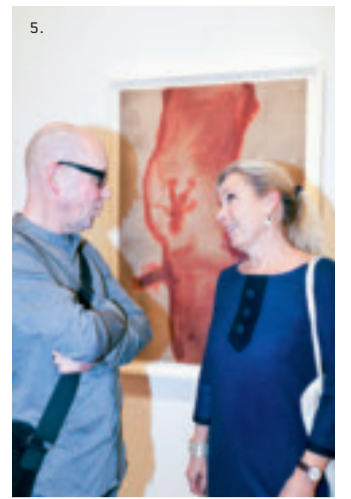
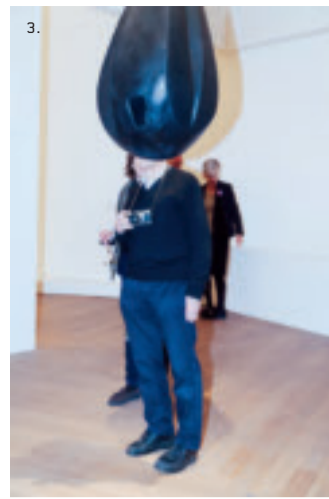
Georges Adéagbo, *"Sacrifice: naissance de
Stockholm" ...! L'art dans la souffrance*, 2014.

Edition: 60 exemplar plus 12 artist proofs.

Pris: 3 000 kr

Wolfgang Tillmans, *Process (apple tree)*, 2012.
© Wolfgang Tillmans

VERNISSAGE

Louise Bourgeois

Stockholm 11 februari 2015

1. Daniel Birnbaum presenterar utställningen 2. Marie-Louise & Lennart Eriksson 3. *Lair*, 1986. Läger 4. Carina Lundqvist & Mona Wasén 5. Anders Ekholm & Anna Hegnell 6. Anna-Maria Larson 7. Annica Winge & Louise Rushworth 8. Gerd Gillberg Åkerman & Katrin Dolk 9. *Pillar*, 1949 10. Katarina Grundsell & Helena Glantz 11. Evelina Ulvinen 12. Märta Terne & Anna Lindqvist 13. Sandra Flygare Baas & Clara Dagh 14. Madeleine Edström & Elisabeth Stenqvist 15. *Janus Fleuri*, 1968. *Spirande Janus* inspirerar 16. *Nature Study*, 2009. Naturstudie 17. Maria Lilja & Lars Heikensten 18. Elsa Horn af Rantzien & Tolla Stuart Dahlgren 19. Petita Onne 20. *Untitled*, 2002. Tyg och trä 21. Andrea Pilotti

Foto: Hanna Ukura

Vernissageinbjudan

Efter Babel

Ovan:
Rivane Neuenschwander and
Sérgio Neuenschwander, *Sunday*, 2010.
(stillbild från video)

Copyright the artist. Courtesy the artist, Stephen Friedman
Gallery, London, Galeria Fortes Vilaça, São Paulo and Tanya
Bonakdar Gallery, New York

MODERNA MUSEET

Moderna Museet Stockholm

Välkommen på vernissage
Torsdagen den 11 juni kl 19–22

Utställningens curatorer överintendent Daniel Birnbaum och vice museichef Ann-Sofi Noring hälsar välkommen och ger en introduktion till utställningen kl 19.30 på entréplanet. Introduktionen sänds samtidigt på storbild i Auditoriet. Inbjudan är personlig och gäller för två personer. Vi bjuder på vin och musik. Under kvällen sker performance och spoken word, håll utkik eller fråga personalen för mer info.

Vänligen osa senast den 8 juni på www.modernamuseet.se/efterbabel så att vi får en uppfattning om hur många som kommer. Ta med ditt medlemskort. Entré via Exercisplan.

Vännernas timme: Restaurangen håller specialöppet för MMVs medlemmar före vernissagen och erbjuder en meny till vänskapspris i Restaurangen: huvudrätt, dessert, kaffe och ett glas vin till vänskapspris 185 kr/pers (ord. pris 229 kr). Erbjudandet gäller kl 16–21 för dig och en vän. Entré till Restaurangen kl 18–19 endast via altanen mot sjösidan. Museet är stängt kl 18–19. Antalet platser är begränsat i Restaurangen. Ingen förhandsbokning till Restaurangen.

Utställningen pågår på Moderna Museet Stockholm
13 juni 2015–30 augusti 2015

Välkomna!
Moderna Museets Vänner
modernamuseet.se/mmv

Med stöd av:
THE wineagency